

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Apare odată pe săptămână sub direcția și în editura „SOLIDARITĂȚII” asociația institutelor financiare române
Redacția și administrația în Palatul Camerei de Comerț și Industrie, Cluj, Piața Cuza Vodă No. 16.

Membrii asociațiunii „SOLIDARITATEA” sunt:

Agricola (Hunedoara), Agricola (Sebeșul-săsesc), Albina, Ancora, Ardeleana, Armonia, Auraria, Aurora (Bala-mare), Aurora (Năsăud) Avrigeana, Bănățana, Banca Agrară, Soc. An. privilegiată Cluj, Banca Centrală pt. Industrie și comerț Cluj, Banca Poporală (Caransebeș) Banca Poporală (Dej), Banca Poporală (Arpașul-inf.), Berzovia, Bihoreana, Bistrițana, Boșșana, Brădetul, Buciumana, Cassa de păstrare (Mercurea), Cassa de păstrare (reuniune) (Săliște), Câmpiana, Cârțișoara, Chișorana, Chiseteiana, Codreana, Codrul (Buteni) Codru (Lupșa), Comuna, Concordia (Gherla), Corăiană, Coroană (Cluj), Corvineana, Creditul, Creditul Bănățean (Lugoj), Crișana Cugiereanu, Decebal, Detunata, Doina, Economia (Cohalm), Economul, Făgețana, Frăția, Frățietatea, Furnica, Geogeană, Gloria Gorona, Aiud), Grănițerul Bănățan (Mehadia), Insoțirea de credit (Veștem), Institut de crediți (Gavoșdia), Isvorul (Alba-Iulia), Isvorul (Sebeșul-inf.) Isvorul (Sângiorgiu), Lăpușana, Ligediana, Lipovana, Mărgineana, Mercur, Mielul, Minerva, Munteana (Cornăreva), Murășiana, Murășanul, Maramurășana, Nădlăcana, Negoiul, Notana, Olteana, Oravițana, Orientul, Patria, Piatra, Plugarul (Săcădate), Poporul (Săliște), Porumbăceana, Progresul, Reun. de impr. și păstrare (Ilva-mare), Rîureana (Cap.-Mănăștur), Săcana, Sătmăreana, Sebeșana (Caransebeș), Secășana, Selăgeana, Sylvania, Someșana, Speranța (Hosman), Șercăiana, Șoimul (Uioara), Șoimul (Vașcău), Târnavăneana, Timișana, Țibleșana, Unirea, Vatra, Victoria, Viitorul, Voileana, Vlădeasa, Vulturul (Sânmarțin), Vulturul (Tășnad, Zărândeana, Zlăgnea, Zorile (Banca Invățătorilor).

ABONAMENTUL

PE 1 AN LEI 200. — PE 1/2 AN LEI 100.

NUMĂRUL 4. — LEI.

Director VASILE VLAICU

TAXA PENTRU INSERTIUNI:

De fie-care cm 3 Lei.

Bilanțurile după tarif special.

Revalorizarea leului în viitor.

Ne place să vorbim de revalorizarea leului deși o anumită presă din București scrie cu predilecție despre devalorizare.

Dar evoluția monetei noastre naționale privește în fața unui viitor cu probabilități din ce în ce tot mai puține. Alvia fluviului monetar devine tot mai îngustă, tot mai regulată. În direcția restabilirii și a regulării monetei noastre deslușim din ce în ce tot mai lămurit, că leul gravitează spre un punct, că se va reabilita la paritatea de 10 centime aur și stabilitat la acest nivel definitiv, va urma decretarea conversiunii pe acel curs față de hârtia monetă.

Vom arăta câte-va din elementele, din cari ne-am permis a face deducțiunea proporției de conversiune în moneta definitivă, adevă pe 1:10.

În numărul 7 al revistei noastre dela 14 Februarie a. c. am arătat, că tendința pieței românești, în țara întreagă, este de a reduce proporția cursului speculativ de 1:39 la cursul natural de 1:10. Am justificat atunci concluzia noastră cu superioritatea statistică a cifrei zecimilor de lei într'un număr mare de operațiuni de cassa cu numerar, superioritate, care rezultă din ciocnirea mulțimei acelor, cari sunt nevoiți să dea numerarul, cu mulțimea celorlalți, cari îl pretind.

Făcăm această justificare din motivul, că revista noastră s'a pus dela început pe baza teoriilor energiei de circulațiune a monetei, făcând cuvenita distincție între bani și

capital. Credem, că târgul fiind o ciocnire dintre două tabere adverse, unii, cari cer 1:39 și alții, cari nu dau decât 1:10, biruința acestora din urmă se evidențiază clar în legea numerelor mari, statistica oferind revelația unei stări faptice.

Între timp s'au desfășurat mai multe conferințe asupra problemei monetare, conferințe organizate de Institutul Economic Românesc.

Recetind toate conferințele, atât cele rostite, cât și cele nerostite, este interesantă concluzia finală a multora cu teza conversiunii pe 1:10.

Să cercetăm mai întâi posibilitățile excluse.

O nouă inflație monetară este exclusă.

Toți conferențiarii sunt de acord, că o nouă inflație ar potența urcarea scumpetei și deprecierea leului. În special este exclusă orice nouă emisiune de hârtie monedă pentru nevoile autorităților Statului. Cu puține rezerve, părerea unanimă este, că o emisiune moderată, spre scopurile portofoliului comercial și industrial ar fi necesară și utilă, fără urmări rele. Se crede, că pentru acest scop, ar fi indicată sporirea emisiunii la 20 miliarde, exclusiv cu capital sincer rulant, garantat producțiv, care ar fi în stare să realizeze o supraproducție, o concurență și chiar o ieftinire a vieții. Aceasta nu însemnează însă nici o inflație. Statul însuși, inima circulației faptice a sângelui monetar, este aranjat pe o administrație financiară, ce operează într'un an bugetar pomparea întregului stoc monetar, eventual chiar și mai mult, când auzim vorbindu-se încă și de impozitul pe capital.

Ruinarea leului pe viitor se poate considera deci exclusă, trecând doar peste zărilor fluctuațiuni de speculație bursieră, sângele cel de toate zilele pentru ventuzele monetare postbelice. Doar și lipitorile sunt folosite de medici.

O conversiune, zisă și devalorizare la cursul actual de 1:39-40 de asemenea este exclusă. Proba indirectă a dat-o o anumită presă speculativă din București, alarmând lumea cu vestea, că Banca Națională s'ar fi apucat deja de lucrările conversiunii pe cursul 1:38-40.

A doua zi s'a ridicat un protest unanim în toată țara, contra acestei apucături jido-vești. Primul și cel mai puternic contrar al devalorizării cerute de evrei, a fost însași Banca Națională.

Di O. Chiriacescu, director la Banca Națională, în cadrul conferinței sale despre problema monetară, a înțepat campania devalorizatorilor leului astfel:

„In ce privește abandonarea monedei noastre, așa cum a făcut-o Germania, Polonia, Ungaria etc., noi nu o putem face. *Nu avem încă autoritatea morală să dăm faliment*“.

Nici nu credem, că se va găsi vre-un guvern, care să producă această probabilitate.

A treia eventualitate exclusă este apoi stabilizarea la cursul actual fluctuant. În realitate, monedele naționale din toate statele sufer de nestabilitate și nimeni nu crede, că tocmai noi am fi în stare să constituim prima excepție, primul punct fix de stabilitate monetară într'o lume labilă.

Mai rămâne singura posibilitate a revalorizării, calea urcării leului, fluctuând șerpuiind până la nivelul, pe care îl merită și care este după părerea noastră de *10 centime aur*.

Căci iață ce elemente ne dă Di Chiriacescu, directorul Băncii Naționale:

Streinătatea deține circa 4 miliarde lei și sacrificiile nu le poți impune decât la cetățenii proprii.

Prin urmare acei 4 miliarde lei aflători în streinătate sunt *o parte din reziduu ireductibil*, o parte, ce nu poate fi însă superioară stocului național ireductibil. Realizând deci în viitor pentru România un stoc minimal de hârtie monetă, acest stoc nu va putea fi sub 8 miliarde. Iar aurul nostru, ce servește drept acoperire a convertibilității este de 240 milioane pentru cca 800 milioane lei convertibili în aur. Raportul este deci 1:10 între

minimul stocului convertibil și reziduu minimal de hârtie-monedă. Din elementele D-lui Chiriacescu deci conversiunea pe cursul de 1:10 rezultă clar.

Dar chiar și după elementele D-lui Aristide Blank din conferința sa asupra problemei monetare rezultă aceeași proporție de conversiune 1:10.

Soluția Băncii Marmorosch Blank & Co. este, ca la 1 Ianuarie 1926 să mai facem o datorie de 600 milioane lei aur, care datorie împreună cu 200 milioane lei proprii, pe cari îi avem, în total 800 milioane lei aur, să servească drept bază la o emisiune de 2 miliarde lei noi, convertibili, cu cari să procedăm apoi la conversiunea alor 20 miliarde depreciate. Concluzia este deci: conversiune pe 1:10. *Cursul de conversiune este același*, cu toate că Di Aristide Blank ne face să fim și după 1 Ianuarie 1926 tot acolo, unde ne găsim astăzi, ba chiar și mai rău. Noi nu credem, că cu o garanție de 800 milioane din cari *600 milioane lei aur streini datorie*, 275 milioane la Stat și 325 milioane în străinătate, ne-am fi refăcut moneda națională convertită definitiv în 2 miliarde, căci de aici un miliard și jumătate ar fi o simplă proteză, iluzie de valoare a monedei naționale, de fapt o datorie ce depreciază leul și mai pune țara și la discreția creditorilor plus dobânzi și comisioane. Di Aristide Blank ne amputează și ne pune proteze în locul picioarelor proprii.

În sfârșit, în ce privește viitorul leului, nu este fără importanță instinctul economic al populației întregi: speculatorii și speculații sunt de acord, atunci, când se gândesc să-și asigure viitorul lor și al familiilor lor de ex. pe 20 ani.

Aici lumea este liberă de toate considerațiile oprimate și deprimatoare, se preocupă sincer de asigurarea benevolă a propriei persoane, a propriei familii pe 20 ani.

Deținem dela societățile de asigurare două informațiuni prețioase și anume:

a) Asigurările cu prime minuende sau scăzătoare devin tot mai numeroase în raport față de asigurările cu prime constante, dovadă despre instinctul de apărare contra greutăților așteptate din urcarea monedei;

b) Asigurările, cari în timp de pace erau la nivelul de 10.000 lei sumă asigurată, astăzi sunt la înălțimea de 100.000 lei, dovadă despre proporția de conversiune pe 1:10, intrată în *instinctul economic al populației*. Or, dacă lumea ar fi pătrunsă de nevoia con-

versiunii pe 1 : 39-40, atunci asigurările uzuale s'ar face pentru sumele de 400-500.000 lei.

Rezumând, constatăm, că toată lumea simte, *ce proporție este între scumpetea minimală din străinătate și între scumpetea pieței noastre, 3—4 față de 30—40 la noi.* Conversiunea pe 1 : 10 se pare a fi ceva de sine înțeles.

Dar, dacă cursul de conversiune al leului-hârtie în lei aur se deslușește ca un fel de centru de gravitațiune și ca un sfârșit sigur al dezvoltării noastre viitoare, toată nesiguranța se reduce la timpul necesar pentru stabilirea definitivă a relațiilor monetare stabile, internaționale. Un stadiu de tranziție se cere, cu drept cuvânt, de către toți specialiștii în materie. Va fi mai lung, va fi mai scurt, depinde de la saturația sau deconfitura speculației.

In chestia pădurilor comunale.

Referitor la exproprierea pădurilor guvernul a căzut de acord asupra următoarelor cote de expropriere:

300 metri pătrați pentru fiecare locuință din regiunea de câmpie;

5000 m. p. (un pogon) pentru fiecare locuință din regiunea dealurilor;

10.000 m. p. (un hectar) pentru regiunea de munte.

Toate pădurile vor putea fi expropriate, cu excepția pădurilor moșnenești.

În privința pădurilor concesionate spre exploatare, s'a stabilit următorul regim:

Se vor respecta contractele de concesiune ale pădurilor date în exploatare înainte de promulgarea Constituției.

Se vor respecta deasemenea contractele încheiate până în momentul depunerii în Parlament a proiectului, dacă există un început de execuție.

Contractele, care nu întrunesc condițiunile de mai sus, ca și contractele încheiate după data, când s'a depus în Parlament proiectul, nu vor fi ținute în seamă.

*

Dela Institutul Economic Românesc

ANGLIA

Chestiunea fuzionării băncilor a făcut nu de mult obiectul unor vii dezbateri în Camera Comunelor. Cu acest prilej s'a arătat, că pe piața comercială, concurența între mica și marea bancă este foarte grea. Din lipsa unor mijloace suficiente, instituția de credit modestă se vede redusă adesea la rolul unei detentore de titluri plătitore de cupoane, fiind amenințată în cele din urmă să-și piardă și clientela, dacă nu se decide să graviteze în sfera unei bănci mai puternice. Față de cele expuse de către interpelatori, cari au fost destui, Cancelarul Esquierului a declarat, că va aduce cazul la cunoștința lui *Board of Trade* și *Tezaurului britanic* ca, pe viitor cel puțin, asemenea fuzionări să fie controlate d'aproape.

FRANȚA

Târgul de mostre din Lyon închis, zilele acestea, a dat rezultate apreciabile.

Anumite specialități ca textilele, sticlăria mobilele au încheiat tranzacțiuni de 5 ori mai mari ca anul trecut, iar celelalte grupuri industriale au făcut într-o proporție de 91% afaceri mulțumitoare.

Pentru anul viitor s'au închiriat de pe acum peste 1000 de compartimente.

OLANDA

Băncile internaționale, cu sediul în Olanda au devenit corolar firesc al amplificării relațiilor economice cu străinătatea. Numărul lor se mărește din ce în ce și numai în cursul lunii Martie s'au fundat la Amsterdam 3 institute de credit, cu capital în bună parte german: *Nederlandsche Accept Maatschappij*, având un fond de 3 milioane florini și ale cărei operațiuni se vor mărgini la scontul tratelor și acceptațiunii; *Internaționale Bank în Amsterdam*, cu un capital de 10 milioane florini, și, în fine, *Internaționale Credit Compagnie*, cu 20 mil. florini capital.

Situația financiară a Statelor-Unite.

— Câteva constatări semnificative —

Capitalurile considerabile acumulate de Statele-Unite în timpul războiului mondial au exercitat asupra spiritelor americane o influență care, fără îndoială, nu poate fi din cele mai fericite. Știind, că țara lor e astăzi cea mai bogată din lume uvrierii, pentru o zi de muncă și mai redusă încă decât în trecut, cer salarii tot mai ridicate, cari la anumite corporațiuni, ating cifre de necrezut. Astfel în întreprinderile de construcțiuni salariul mijlociu plus primele de producțiune și orele suplimentare atinge 12 dollari pe zi.

În asemenea condițiuni nu e deloc surprinzător că salariile tind să absoarbă pe fiecare an o parte tot mai mare din beneficiile industriale, împiedicând sistematic dezvoltarea economiilor.

Annual se plasează, în Statele-Unite, dela 2¹/₂—3¹/₂ miliarde capitaluri noi, fără ca dividendele distribuite să sporească cu ceva. Iată în această privință, un tablou destul de convingător:

Capitaluri plasate în Statele-Unite și dividendele distribuite de industrie.

(în milioane dolari)

	Capitaluri investite	Dividende distribuite
1921	2624	542.3
1922	3423	523.3
1923	3507	539.3

Industria fructificând puțin, plasamentele în acțiuni se fac foarte greu, cu toată abundența disponibilităților. În 1923, piața americană n'a acoperit decât ³/₇ din emisiunile făcute, contra ⁴/₇ în 1922. Mai mult, capitalurile n'au fost niciodată oferite industriei cu o dobândă sub 6%, ba încă majoritatea lor reclamă un procent de cel puțin 7%.

Față de această situațiune rezultatul e că industria americană lăncezește, intrând în datorii. Astfel numai până la 30 Martie cor. ea avea, pe piețele străine, obligațiuni de peste 450 milioane dollari.

Dividendele băncilor noastre.

NUMELE	In 1924 Dividend neto Lei	Scadența
„Agricola“ Hunedoara	15—	Februarie 11
„Albina“ Sibiu	90—	Martie 29
„Armonia“ Cincul Mare	10—	Martie 1
„Banca Agrară“ Cluj	76.50	Aprilie 15
„Bihoreana“ Oradea-Mare	20—	Martie 6
„Cassa de păstrare“ Săliște	16—	Aprilie 12
„Corvineana“ Hunedoara	15—	Februarie 25
„Coroana“ Cluj	50—	” 29
„Creditul Bănățean“ Lugoj	30—	” 26
„Concordia“ Gherla	7.50	Martie 1
„Doina“ Câmpeni	30—	” 10
„Furnica“ Făgăraș	100—	Februarie 27
„Goronul“ Aiud	28—	Martie 8
„Grănițerul“ Dobra	6—	” 17
„Mureșiana“ Reghin	15—	” 5
„Nădlăcana“ Nădlac	8—	Aprilie 12
„Olteana“ Viștea Inferioară	20—	Februarie 14
„Oravițana“ Oravița	32—	Martie 22
„Patria“ Blaj	70—	” 4
„Poporul“ Săliște	12—	Februarie 28
„Selăgiana“ Jibou	6—	Martie 21
„Sercăiana“ Sercaia	15—	” 7
„Silvania“ Șimleul-Silvaniei	5.50	” 27
„Sătmăreana“ Seini	10—	” 3
„Tibleşiana“ Reteag	5—	” 7
„Timișiana“ Timișoara	17—	”
„Victoria“ Arad	18—	” 23
„Vlădeasa“ Huiedin	30—	Februarie 27

Rugăm Onor. bănci să binevoiască a ne comunica dividendele lor, deoarece în lipsa acestora publicația este imposibilă.

Adunările generale ale băncilor noastre.

Numele băncii și sediul	Ziua adunării convocate
1. „Ajutorul“ Șeica-Mare	11 Mai 1924
2. „Albina“	29 Martie ”
3. „Ardealul“ Arte grafice Cluj	19 Aprilie ”
4. „Ardeleana“ Orăștie	17 Aprilie ”
5. „Armonia“ Cincul-Mare	28 Febr. ”
6. „Auraria“ Abrud	32 Martie ”
7. „Banca Agrară“ S. A. privit, Cluj	5 Martie ”
8. „Banca Almajului“ S. A., Bozoviciu	9 Martie ”
9. „Banca Centrală“ Cluj	19 Aprilie ”
10. „Banca Aurora“ Năsăud	18 Mai ”
11. „Banca Poporală“ Caransebeș	28 Febr. ”
12. „Bărbat O. S. A.“ Mercurea-Ciuc	25 Martie ”
13. „Bihoreana“ Oradea Mare	6 Martie ”
14. „Cassa de păstrare“ Săliște	12 Aprilie ”
15. „Chioreana“ Șomcuta-Mare	30 Aprilie ”
16. „Conegiatitatea“ Cluj	13 Aprilie ”
17. „Concordia“ Gherla	25 Febr. ”
18. „Concordia“ Uzdin	28 Febr. ”
19. „Corvineana“ Hunedoara	24 Febr. ”
20. „Creditul“ Zărnești	13-22 Aprilie ”
21. „Creditul Bănățean“ S. A. Lugoj	26 Febr. 1924
22. „Crișana“ Brad	25 Martie ”
23. „Dacia“ Orăștie	20 Mai ”
24. „De ebal“ Deva	29 Martie ”
25. „Doina“ Inst. de cred. Câmpeni	22 Martie ”
26. „Economia“ Cohalm	18 Mai ”
27. „Economul“ Cluj	31 Martie ”
28. „Furnica“ Făgăraș	23 Febr. ”
29. „Geogeană“ Geoagiu	1-15 Mai ”
30. „Goronul“ Aiud	9 Martie ”

31. „Grănițerul“ Dobra	6 Martie ”
32. „Harghita“ Miercurea-Ciuc	25 Febr. ”
33. Intreprind. Forestiere Rom. Cluj	9 Mai ”
34. „Izvorul“ Alba-Iulia	29 Aprilie ”
35. „Maramureșana“ Sighet	11 Aprilie ”
36. „Matca“ Tebea	14 Aprilie ”
37. „Minerva“ Beclean	29 Febr. ”
38. „Mureșiana“ Reghin	15 Martie ”
39. „Minerva“ Poiana-Mărului	13 Aprilie ”
40. „Nădlăcana“ Nădlac	12 Aprilie ”
41. „Noiana“, Noul Român	22 Martie ”
42. „Opinca“ Ciagărbău	22 Martie ”
43. „Patria“ Blaj	22 Martie ”
44. „Poporul“ Săliște	24 Febr. ”
45. „Porumbăceana“ Porumbacu de jos	23 Martie ”
46. „Prima Ardeleana de Asigurare“ Cluj	19 Aprilie ”
47. „Sebeșana“ Sebeșul-Săseșc	8 Aprilie ”
48. „Silvania“ Șimleul-Silvaniei	7 Martie ”
49. „Someșana“ Dej	17 Iunie ”
50. „Strugurul“ Pianul de sus	4 Mai ”
51. „Surul“ în Racovița	29 Aprilie ”
52. „Technica Română“ S. A. Sibiu	22 Martie ”
53. „Victoria“ Arad	2 Martie ”
54. „Vlădeasa“ Huiedin	28 Febr. ”
55. „Vulturul“ Tășnad	1 Martie ”

„Societatea anonimă“

pentru diferite exploatari și acțiuni bancare

Nu de mult s'a înființat în Sighet, societatea cu numele de mai sus

Conform statutelor ei societatea are de scop de a scoate pe țaranul maramureșan din influența străinilor și a-l face să meargă pe picioarele sale proprii.

A apărut în Biblioteca „Dimineața“: No. 1. — M. Sadoveanu: „Războiul“; No. 2. — I. Agârbiceanu: „Diavolul“; No. 3. — P. I. Jouve: „Spitalul“, (traducere de Victor Ion Popa); No. 4. — Gerard de Nerval: „Mâna Vrăjită“. (iraducere de Eugen Boureau).

Serviciul de poduri și șosele din județul Hunedoara

No. 737 - 1924.

Publicație de licitație

Pentru îngrijirea și valorizarea recoltei de poame în anul 1924, a arborilor de pe marginea șoselelor naționale Sântmiolăuș Timișoara-Sebeș și Simeria-Hațeg-Caransebeș, situate pe teritoriul județului Hunedoara, se va ține în biroul Serviciului de Poduri și Șosele din Deva, în 14 Iunie 1924 orele 10, licitație publică pe lângă oferte închise, care sunt a se înainta până la începere licitației în plic sigilat.

Condițiunile de licitație se pot vedea în biroul serviciului subsemnat.

Deva, la 12. Maiu 1924.

Ing. (Indescifrabil)
șef. serv. de pod. și șos

UZINELE DE FIER ȘI DOMENIILE DIN REȘIȚA S. A.

Prospect de subscripțiune, pentru 74.000 acțiuni nominative

Societatea UZINELE DE FIER ȘI DOMENIILE DIN REȘIȚA S. A. a hotărât în adunarea sa generală extraordinară din 27 Martie 1924, și în conformitate cu Jurnalul Consiliului de Miniștrii No. 237 din 14 Februarie 1924, publicat în Monitorul Oficial No. 36 din 19 Februarie 1924, sporirea capitalului său social dela 185 milioane la 250 milioane lei, printr-o emisiune de 130.000 acțiuni nominative.

Scopul acestei emisiuni este de a augmenta fondul de rulment al societății.

În ceea ce privește rentabilitatea acțiunii, menționăm că dividendul pentru exercițiul 1923, este de 300/0. Noile acțiuni vor participa la întregul beneficiu pe exercițiul 1924.

Consiliul de administrație însărcinat de către adunarea generală extraordinară să realizeze această emisiune oferă 74.000 acțiuni acționarilor societății în condițiunile stabilite mai jos. Numărul acțiunilor, cari vor rămâne, va fi destinat să satisfacă obligațiunile luate în mod ferm de către societate.

Fiecare acționar va avea dreptul să subscrie o acțiune nouă la cinci acțiuni vechi. Nici un drept de opțiune nu se va acorda posesorului a mai puțin de cinci acțiuni. Pentru a-și exercita dreptul de opțiune, acționarii vor trebui să prezinte la una din băncile următoare :

la București: la Banca Agricolă; L. Berkowitz; Chrissoveloni; Comercială Italiană și Română; Comercială Română; de Credit Român; Generală a Țării Românești; Marmorosch Blank & Co.; Românească; de Scont a României; Țărănească.

la Timișoara: la Banca Timișoarei și Soc. Comp. pe Acțiuni.

la Sibiu: la «Albina», Institut de Credit și de economii.

la Londra: la Banca Clyn, Mill, Currie, Holt & Co.

la Viena: la Societatea Generală de Credit Funciar al Austriei sau la sucursalele lor. Titlurile lor provizorii sau chitanțele lor integral liberate pentru a fi stampilate, însoțindu-le de o însemnare în dublu exemplar conținând numele și adresa acționarului precum și numerile titlurilor sau chitanțelor. Dreptul de opțiune va trebui să fie exercitat cu începere dela data de 12 Maiu până cel mai târziu la 28 Maiu 1924. După expirarea acestui termen, dreptul de opțiune al acționarilor se stinge.

Prețul de emisiune al noilor acțiuni a fost fixat la lei 1.400 bucata. Prima de lei 900 va fi trecută la fondul de rezervă.

Vărsămintele asupra prețului de emisiune vor trebui efectuate lu următoarele date.

400 lei la subscripție

300 lei la 30 Iunie 1924

300 lei la 30 Septembrie 1924

400 lei la 30 Noembrie 1924.

Subscriberul va plăti drept spese de emisiune 5 lei de acțiune subscrisă.

Primul văsamânt de lei 400 va putea fi de asemenea achitat prin compensațiune cu cuponul exercițiului 1923, care va fi acceptat în valoarea dividendului de lei 127,25 astfel că pentru o acțiune nouă subscriberul va prezenta trei cupoane 1923 în valoarea totală de lei 381,75 și lei 23,25 în numerar. Posesorii acțiunilor emisiunii a III-a realizată în 1923, și cari nu participă decât la jumătatea beneficiului net al exercițiului 1923, pot înșrebuința dividendul de lei 63,25 ce revine acestor acțiuni, la plata primului văsamânt asupra noilor acțiuni. Pentru fiecare acțiune nou subscrisă, banca de subscripțiune va aplica pe chitanțele acțiunilor emisiunii a III-a stampila constatând dividendul achitat pe 1923, pentru fiecare cinci acțiuni reprezentate în aceste chitanțe, astfel contravaloarea dividendului a cinci acțiuni emisiunea a III-a reprezentând lei 216, 25, subscriberul va depune pentru fiecare acțiune nouă subscrisă, și suma de lei 88,75 în numerar. — Este bine înțeles, că pentru acțiunile al căror dividend nu a făcut obiectul compensației în chestiune, dividendul se va plăti în numerar la termenul ce se va fixa.

În cazul, când acționarul nu va efectua văsamintele ulterioare la datele fixate, va avea de plătit dobânzi moratorii de 16 la sută cu drept pentru societate a proceda, în caz de neplată la termen, conform dispozițiunilor prevăzute de lege și statute.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE.

Prospect de Emisiune.

Adunarea generală ordinară a institutului de credit și economii „CRIȘANA“ din Brad ținută la 15 Aprilie a. c. a hotărât sporirea capitalului societar dela 500,000 Lei la 1.200,000 Lei împărțit în acțiuni de câte 250 Lei valoare nominală.

Condițiunile de emisiune se stabilesc în următoarele:

1. Pentru exercitarea dreptului de optare, acțiunile din emisiunile anterioare în tip de câte 50 Lei nominal trebuiesc restituite institutului cel mai târziu până la 1 Iunie a. c. și pentru a fi înlocuite cu acțiuni tip nou de 250 Lei, liberându-se deci pentru 5 acțiuni tip vechi, una acțiune tip nou.

2. Acționarii, cari ar avea, sau în urma conversiunii din punct 1. ar rămînea cu un număr de acțiuni vechi, scrise pe numele lor mai mic decît 5, vor avea dreptul sau să le vîndă, prin mijlocirea direcțiunii cu câte 150 Lei bucata, sau apoi restituindu-le institutului să obține:

a) pentru 4 (patru) acțiuni vechi plus un vărsămînt de 75 Lei, una acțiune nouă de nominal 250 Lei,

b) pentru 3 (trei) acțiuni vechi plus un vărsămînt de 150 Lei, una acțiune nouă,

c) pentru 2 (două) acțiuni vechi plus un vărsămînt de 225 Lei, una acțiune nouă, și

d) pentru 1 (una) acțiune vechi plus un vărsămînt de 300 Lei, una acțiune nouă.

3. Cei ce nu vor prezenta acțiunile vechi pentru conversiunea prevăzută în p. 1, sau nu vor face uz de favorurile rezervate lor în punct 2, până la 1 Iunie a. c. vor mai putea avea drept numai la răscumpărarea acțiunilor din chestiune, conform alin. 1. din punct 2. al acestui prospect, cu suma de 150 Lei bucătă.

4. Fie care acționar înscris în cărțile institutului are drept de optare după fiecare acție tip nou, câte una acție nouă în

valoare nominală de Lei 250

agio și spese de emisiune Lei 125

Total Lei 370

Erezii acționarilor decedați își pot exercita dreptul lor de optare, dacă se legitimează de atari producând acte judecătorești justificative.

5. Acțiunile ce urmează a fi semnate peste proporția 1 la 1 până la întregirea capitalului la suma de 1.200,000 Lei, se pot semna cu drept de preferință de către acționarii vechi cu prețul de Lei 375, iar de neacționari cu prețul de Lei 750 bucata.

Adunarea generală investează Conziliul de Administrație cu dreptul de repartizare și selecționare a plusului de acții suprasemnate presté proporția de 1 la 1.

Plătirea acțiilor subscrise se face în modul următor:

La suscriere ori cel mult până la 5 Iunie 1924 sunt a se plăti, pentru fiecare acție tip nou:

Lei 125 respective 500

la 1 August 1924 Lei 50

la 1 Octomvrie 1924 Lei 50

la 1 Decemvrie 1924 Lei 50

la 1 Februarie 1925 Lei 50

la 1 Aprilie 1925 Lei 50

Fiecare acționar poate însă se plătească deodată mai multe sau și toate ratele.

Acțiunile noi vor participa la dividendă anului 1925 și vor avea drept de vot la adunarea generală ordinară din anul 1926. Pe anul 1924 subscriitorii primesc 7% interese după valoarea nominală a sumelor plătite în contul acții noi. Subscriitorii cari rămân în restanță cu plătirea punctuală a ratelor, vor solvi 8% interese de întârziere. Față de restanțieri se va aplica, însă, în caz de lipsă, dispozițiunile § lui 10 din statute.

Cei ce voiesc a participa la această emisiune, au să se anunțe cu declarația de pe contra pagină.

Ca locuri de subscriere și de plată se designează:

Centrala din Brad și filialele acesteia din Hălmagiu și Gurahonț.

Brad, la 15 Aprilie 1924.

Consiliul de Administrație.

„SĂTMĂREANA“
INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII SOCIETATE PE ACȚII.

CONVOCARE

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „SĂTMĂREANA” societate pe acții în Seini, prin aceasta sunt invitați la

XXXII-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Seini la 17 Iunie 1924 dimineața la 11 ore în localul institutului.

OBIECTELE:

1. Constituirea biroului;
2. Raportul anual al direcțiunii;
3. Raportul comitetului de supraveghere;
4. Stabilirea bilanțului pe anul 1923 și votarea absolutului;

5. Impărțirea profitului curat și a cotei culturale și filantropice, precum și asignarea dividendei;

6. Alegerea alor 3 membri în direcțiune pe termen de câte 5 ani.

7. Alegerea comitetului de supraveghere;

8. Fixarea prețului marcelor de prezență pe anul 1924 și a șpeselor de călătorie pentru membrii noi în direcțiune și în comitetul de supraveghere;

9. Stabilirea salariilor direcțiunii și a comitetului de supraveghere precum și adausul de salariu a funcționarilor pe anul 1924.

10. Eventuale propuneri în înțelesul §-lui 39 din statute. Propunerea direcțiunii pentru împărțirea profitului de Lei 73.144.38.

1. 5% dividende acționarilor pentru couponul No. 30 și acții emisiunea II.	Lei	25000—
2. 5% supradividende	„	25000—
3. fondul de rezervă	„	13286.10
4 fondul de penziuni	„	4594.32
5. fondul special de pierdere	„	4000—
6. fondul scopurilor filantropice	„	1263.96
	Lei	73144.38

Seini, la 7 Februarie 1924.

Direcțiunea.

ACTIVE

Bilanț de încheieri cu 31 Decembrie 1923.

PASIVE

1	Cassa: numerar	151437	10			1	Capital social			530000	—
	bon la alte bănci	1005973	15	1157410	25	2	Fond de Rezerva	216676	90		
2	Cont-curent cu acop. hipotec	302885	72				Fond de zidire	10175			
	cu acop. de gaj	2795876	95	3098762	67		Fond de special de pierderi	181995	—	408846	90
3	Cambii			1853416	06	3	Fond de pens. a funcționarior			72600	—
4	Imprumuturi hipotecare			3550	—	4	Depuneri spre fructificare	6039884	98		
5	„ personale			21900	—		in Contul-curent	62089	90	6101974	88
6	Efecte			69097	—	5	Cont-Curent			151841	30
7	Participări			1108519	85	6	Depozite de casa			4039	40
8	Realități			2970	—	7	Dividenda neridicată			5547	—
9	Mobilier			100	—	8	Interese transitoare			23884	88
10	Diverși debitori			26152	91	9	Profit net			73144	38
				7341878	74					7341878	74

Seini la 31 Decembrie 1923.

Dr. Teofil Dragoș m. p. Augustin Fași m. p. George Achim m. p. Demetriu Cionca m. p.
președinte.

Alexandru Stan m. p.

I. Butean m. p.

Iuliu Demeter m. p.
președinte.

Subsemnatul comitet de cenzori am revăzut și examinat conturile prezente și le-am aflat exacte.

Seini, la 7 Februarie 1924.

Dr. Artemiu Caba m. p. Alexandru Breban m. p. Alexandru Băban m. p. Iosif Albon m. p.
președinte. expert contabil.

On. Adunarea generală!

Comitetul de cenzori, făcând în repețițe rânduri revizuirea asupra operațiunilor institutului de pe anul 1923 și a aflat o desvoltare bine proplită și s'a convins, că administrația Institutului a fost conștientă Examinand bilanțul prezentat de consiliul de administrație după o examinare minuțioasă l'am aflat în consonanță cu registrele, exact computat și fiind real. Registrele sunt conduse în cea mai exemplară ordine.

In cea ce privește împărțirea profitului net de 73144.38 lei ne alăturăm întru toate la propunerea consiliului de Administrație cât și comitetului de cenzori de a dadescărcare pentru gestiunea nului 1923.

Seini la 7 Februarie 1924.

Alexandru Breban m. p. Dr. Artemiu Caba m. p. Alexandru Băban m. p. Iosif Albon m. p.
expert contabil.

Prospect de emisiune.

Consiliul de Administrație al Institutului de Credit și Economii „Timișiana“, în baza hotărârei Adunării Generale din 1924 și a autorizației primite de la Comisiunea Specială Economică sub No. 10 359 din 21 Ianuarie 1924 de pe lângă Ministerul Industriei și Comerțului, a hotărât emisiunea primei serii de 10.000 acțiuni a 500 Lei, No. 20.001—30.000 nominative pentru sporirea capitalului de la 10.000.000 la 15.000.000 Lei.

1. Aceste acțiuni se atribuie de preferință actualilor acționari al „Timișianei“ în proporție de una acțiune nouă de 500 Lei la 2 acțiuni de 500 Lei din emisiunile anterioare.

2. Pentru exercitarea dreptului de preferință se acordă acționarilor un termen de 30 zile cu începere de la 1 Mai, adică până la 30 Maiu 1924.

3. Acțiunile nesubscrise în acest termen vor rămâne la dispoziția Consiliului de Administrație, care va decide cum va crede de cuviință.

4. Acțiunile se emit pe cursul de 550 Lei, valoarea nominală a acțiunii pentru capitalul social, iar 50 Lei pentru acoperirea cheltuielilor de emisiune.

Plusul rezultat după detragerea acestor cheltuieli se va adăuga la fondul de rezervă.

5. Valoarea acțiunilor subscrise se va achita în modul următor:

a) Deodată cu exercitarea dreptului de preferință se vor depune 250 Lei, din cari 200 Lei din valoarea acțiunii în favorul capitalului social, iar 50 Lei la contul cheltuielilor de emisiune.

b) 150 Lei de acțiune se va achita la 30 Iunie 1924.

c) 150 Lei de acțiune se va achita la 30 Iulie 1924.

Acțiunile subscrise și plătite cu această modalitate vor beneficia de dividendul 1924 pro rata temporis.

Acei acționari, cari deodată cu exercitarea dreptului de preferință deci în termen de la 1—30 Maiu 1924, vor achita întreaga contravaloare a acțiunilor de 550 Lei pe bucată — vor beneficia de dividenda întreagă pe anul 1924.

6. Pentru vărsămintele neefectuate la termenele stabilite în acest prospect se va plăti o dobândă de întârziere egală cu dividenda anului 1924. Această întârziere nu va putea trece peste una lună de zile de la data ultimului vărsământ. După trecerea acestui termen de una lună, Consiliul de Administrație este îndreptățit a proceda conform dispozițiilor legii comerciale.

7. Odată cu exercitarea dreptului de preferință se vor prezenta și vechile acțiuni pentru stampilare.

8. Acționarii, cari încă nu au prezentat vechile acțiuni nominale de 100 Lei, pentru preschimbare, pot exercita dreptul de preferință și cu acestea. În acest caz însă tot 10 acțiunii vechi dau drept la una nouă.

Acțiunile, cari se prezintă astfel pentru exercitarea dreptului de preferință, vor fi reținute de Institutul unde se va face subscrieri și se vor prezenta la Centrala noastră pentru preschimbare.

9. Acționari cari nu-și vor fi exercitat dreptul de preferință în termenul hotărât pentru subscriere, vor fi considerați că au renunțat la acest drept.

Subscrierile se pot face:

a) La „Timișiana“ Institut de credit și Economii, Timișoara și toate Filialele sale.

b) La Banca Generală a Țării Românești, București și toate Filialele sale.

c) În Sibiu la „Albina“ Institut de Credit și Economii, și toate Filialele sale.

d) În Arad la „Victoria“ Institut de credit și Economii, și Filialele sale.

e) În Reșița la Banca Berzava S. A.

f) În Lugoj la Sucursala „Albina“ Institut de credit și Economii.

g) În Comloșul Bănățian la „Comloșana“ Bancă și Casă de Economii.

h) În Caransebeș la Banca Graniței S. A.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE.

Timișoara, la 15 Aprilie 1924.